

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: محسن ارجمند
سردبیر: حبیب‌الله قاسم‌زاده
زیر نظر هیئت تحریریه

طراحی جلد: فاطمه پاشاخانو
مسئول هنری و صفحه‌آرا: فاطمه نویدی
مسئول فروش و اشتراک: حسین افشار

بها: ۲۵۰۰ تومان

شمارگان: ۲۰۰۰

چاپ: چاپ زیبا: کیلومتر ۱۴، جاده قدیم کرج، بلوار
گلستانک، کوچه نوری، پلاک ۱۴، تلفن: ۴-۴۴۱۹۷۱۶۳

دفتر نشریه و مرکز فروش:

تهران، بلوار کشاورز، بین خیابان

کارگر و ۱۶ آذر، پلاک ۳۲۲

تلفن: ۸۸۹۷۷۰۰۲ - ۸۸۹۷۹۵۴۴

Email: baztabedanesh@yahoo.com

هیأت تحریریه

دکتر محمد رضا باطنی

زبان‌شناس
دانشگاه تهران

دکتر خسرو پارسا

جراح مغز و اعصاب

دکتر بیژن جهانگیری

فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر احمد جلیلی

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

حسین حسین‌خانی

نویسنده و ناشر

دکتر محمد رضا زرین‌دست

فارماکولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر ونداد شریفی

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

غلامحسین صدری افشار

نویسنده و مترجم

دکتر اصلاان ضرابی

روان‌پزشک

دکتر جمال عابدی

روان‌شناس
دانشگاه کالیفرنیا، دیویس

دکتر محمود عبادیان

استاد فلسفه و ادبیات
دانشگاه علامه طباطبائی

دکتر حسن عشایری

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی ایران

دکتر رامین مجتبیایی

روان‌شناس و روان‌پزشک
کالج پزشکی آلبرت اینشتاین

دکتر آذرخش مگری

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر غلامرضا میر سپاسی

روان‌پزشک
دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر عبدالرحمن نجل رحیم

نورولوژیست
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

دکتر تورج نیسنوری

جراح مغز و اعصاب

دکتر رضا نیلی‌پور

زبان‌شناس
دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

فهرست:

- ۳ سخن سردبیر
حیب‌الله قاسم‌زاده
- ۵ مقدمات پژوهش در روان‌شناسی
حیب‌الله قاسم‌زاده
- ۹ سکوت‌نوازی در حضور دیگران
(روایتی از سندرم غفلت و انکار در اسدالله ملک، استاد موسیقی ایرانی پس از ابتلا به تومور مغزی)
عبدالرحمن نجل رحیم (رحمان نجل)
- ۲۶ دیدگاه زیستی - روانی - اجتماعی
محمدعلی اصغری مقدم
- ۳۲ آیا می‌توان از اسیکزوفرنی (روان‌گسیختگی) پیش‌گیری کرد؟
ونداد شریفی
- ۳۷ روان‌شناسی ناباروری
اکرم خمسه
- ۴۶ یک دیدگاه شناختی در مورد هذیان
ووگان بل، پیتر و. هالیگان، و هادین د. ایس / ترجمه دکتر فرزین رضاعی
- ۵۲ مقایسه نظریه‌های مبتنی بر نمونه بارز و قاعده در طبقه‌بندی
ج. ن. رودر و. ر. روتکلیف / ترجمه ستاره محسنی‌فر
- ۶۱ اینترنت، اعتیاد، و روابط جنسی
نهایه مشتاق و ساره ایزدیان اسفرجانی
- ۷۰ آیا چهره‌های زیبا ادراک مغزی را آسان‌تر می‌کنند؟
س. ف. دنیگ‌فلور / ترجمه شهرزاد دیبائیان
- ۸۵ پرسش و پاسخ
جنیفر ابرهارت / ترجمه حسن حمیدپور
- ۸۸ معرفی کتاب: آموزش و پرورش شناختی / نوام جامسکی
- ۸۸ نشست دوم هیئت تحریریه

سخن سردبیر

مطالعه، تلقی می‌شوند و پیش‌بینی‌ها بر آن اساس به عمل می‌آیند. اما دانشمندان رومانیتیک، معمولاً در صدد تجزیه و واقعیت به اجزای مقدماتی بر نمی‌آیند و نمی‌خواهند پرمایگی و غنای رویدادهای مشخص زندگی را به شکل مدل‌های انتزاعی، نمایش دهند. برای این عده، فوق‌العاده مهم است که چندجانگی و چندپیوندی واقعیت زنده را حفظ کنند. طبیعتاً پیش‌بینی در این رویکرد، جایگاه خاصی پیدا نمی‌کند. لوریا سپس به رسایی‌ها و نارسایی‌های هر یک از این دو روش و رویکرد اشاره می‌کند و نتیجه می‌گیرد که این دو باید با هم، در کنار هم، و به‌طور مکمل به کار گرفته شوند. او «مشاهده علمی» را پُلی بین توصیف و تبیین پدیده‌ها و فرآیندهای عصب‌شناختی و روان‌شناختی می‌داند، به نحوی که دو نوع نگرش کلاسیک و رومانیتیک را به هم پیوند می‌دهد. مشاهده علمی به‌نظر لوریا صرفاً توصیف واقعیت‌های جدا از هم نیست. هدف اصلی آن، نگرستن به رویدادها از زوایای مختلف و فرمول‌بندی ارتباط آنها با هم است. لوریا بدین منظور دیدگاه تاریخی - فرهنگی و تحوّل‌ی را به عنوان چارچوب توصیف و تبیین انتخاب کرد و در دو اثر خود: «ذهن یک یادسپار یا شگفتی‌های ذهن و حافظه» (۲۰۰۲/۱۳۸۳) و «جهان گم‌شده و جهان‌باز یافته» (۱۹۷۵/۱۳۷۵) شیوه جدیدی را در «موردپژوهی» که در پزشکی بالینی متداول بود، پایه‌گذاری کرد. این شیوه، بعدها مورد توجه و پی‌گیری بسیاری از

در سال ۱۹۲۱ ویلهلم ویندل‌بند^۱، فیلسوف آلمانی، در کتاب خود تحت عنوان مقدمه بر فلسفه^۲ از دو اصطلاح قانون‌نگر^۳ و رخدادنگر^۴ در مقام اشاره به دو نوع رویکرد و روش در بررسی و تحقیق، استفاده کرد. منظور او از رویکرد و روش قانون‌نگر، جست‌وجو، کشف و وضع قوانین کلی برای تبیین پدیده‌ها بود. بدین اعتبار، ویندل‌بند از علوم قانون‌نگر، سخن به میان آورد - مانند فیزیک، شیمی و نجوم. از سوی دیگر، منظور او از رویکرد و روش رخدادنگر، بررسی پدیده‌ها به عنوان رخدادهایی واحد با مشخصات ویژه و منحصر به فرد بود. بدین ترتیب، عده‌ای پزشکی بالینی، روان‌شناسی بالینی، و کلاً علوم بالینی را علوم رخدادنگر نام نهادند. روش اصلی در این نوع علوم، موردپژوهی^۵ بود. آلپورت (۱۹۳۷) ابتدا معتقد بود که روش رخدادنگر، مناسب‌ترین روش برای مطالعه انسان‌ها است. اما از سال‌های ۱۹۴۰ به بعد، به جای آن، از اصطلاح تکوین شکل و ساختار (شخصیت)^۶ استفاده کرد.

لوریا در کتاب تکوین ذهن (۱۳۸۰، فصل ۱۰) از دانش رومانیتیک سخن می‌گوید که در واقع در امتداد علوم رخدادنگر قرار می‌گیرد. او این اصطلاح را از ماکس وورن^۷، فیلسوف دیگر آلمانی، به عاریت می‌گیرد و آن را در مقابل «دانش کلاسیک» قرار می‌دهد. دانشمندان کلاسیک، آنهایی هستند که رویدادها را برحسب اجزای متشکله خود، بررسی می‌کنند و در یک فرآیند گام‌به‌گام، واحدها و عناصر مهم را از واحدها و عناصر غیرمهم جدا می‌سازند، تا جایی که بتوانند قوانین عام و انتزاعی وضع نمایند. آن‌گاه این قوانین، به عنوان عوامل حاکم بر پدیده‌ها در زمینه مورد

1. Windelband, W.

3. nomothetic

5. case study

7. Verworm, M.

2. *Introduction to Philosophy*

4. idiographic

6. Morphogenesis